

— Կէզէն հափթա Գուհաճը խանընտա պիր աճայիկ խըրըղըզ վուգու կուլտու ղուն իշար իւէ, իւրուան թափօրլաթըն պիլտիրմէյի վատ իրմիւ իաիք • իշմէ պու տէֆա Ղէրիտէտէ օլ պապտէ տէրճ օ լունանը պէյան իտէրիզ :

« Գուհաճը խանընտա մուգիմ միւճէվ հէրճի Լիւնանգ օղու Գրիգոր, էսնափը նիյանընտա սահիպ իթիպար օլարագ, կէ- չէն հափթա թագրիպէն պէշ պին լիւրաղգ գատար միւճէվհէրաթ ալտըղը հալտէ, պիր կիւն օտասը բէնճէրէսինին բարմագըղլա- ընը գըրըպ • վէ գասասընըն քիլիսինի տա- խի շիքէթ իտիպ, իրթէսի կիւնիւ օտասը- նա կէլէրէք գաբույու աշարըղ կիպի, «վճ օտամա խըրըզ կիրմիւ» տէյէրէք, վափ- չաթը գօթարմը • վէ խան էհալիսինի պա- շնա թօրլամըղ օլտուղու հալտէ, էմանէ- թէն եիւզ օթուղ պին ղուրուղուգ պիր եիւզիւք վիւրմիւ օլան զաթ տախի օրատա միւճուտ օլարագ, մէրգում Գրիգորուն իւզէրի արանըղղատ, մէրքիւր եիւզիւք մէյտանէ չըգմասըյա, խըրըզ բէնտուսի օլտուղու անլալըմըղ, վէ տէրագապ օտասը թէմճիթ իթտիրիլէրէք բէնտուսի լի էճ- լիւլ իսթինթագ պապը վալիսի Չապ- թիյէյէ կէօնտէրիլմիւ օլտուղու, վէ պի- ըինճի իսթինթագընտա իղվայի շէյթանա գօթըղըղընը միւթէրիֆ օլտուղու րէհէնի սամիայի թահգըղըմըղ օլմուլ տուր »:

— Մուհաբէմէյի թիճարէթ պիրինճի մէճ- լիսի րիյասէթի, Գալթաթ կիւմիւք նաղը- ըր էսպագ սէատէթու Սէհէմմէտ պէյ է ֆէնտիյէ :

Սիւրիա վիլայէթի ումուրու էճնէպիյէսի միւտիրլէյի, րիւթպէյի էվիլէ սընըֆը սանի- սի իլէ մէճլիսի մէրքիւր րէյիսի սապըգ սէա- տէթու Սալիա էֆէնտիյէ թէվճիճ պուլյուլ- մուլ տուր :

— Ինայէթ էֆղայի սունուհ վէ սուտուր պուլյուլուն էմր ու իրատէի հաղըթի Խիլա- ֆէթիէնաճի մանթուգը միւնիֆի վէչլէ, Իվգաթը Հիւմայուն միւֆէթիլիյի, իշ պիւ 1282 սէնէսի, շէհրի սէֆէր իւլիսայըղ ղուրըսընտան զապթ իթմէք իւզըն, Խա- թանպօլ միայէսի օլուպ, սապըգ Լալիսնէ գատար, Հէհրիգատէ ֆաղիլէթու Լասէ- յիտ Սէհէմմէտ Լաստ էֆէնտի հաղըթիլ- ըինէ, պա իշարէթի ալիյէյի ճէնապը ֆէթ- վալիէնաճի թէվճիճ պուլյուլմուլ տուր :

— Փարիս սէֆիլի սապըգ տէվլէթու Սէհէմ- մէտ Ճէմիլ միշա հաղըթիլէրինին, Սիւն- նա թաթրիկ իլէ Տէր սէատէթէ միւթէվէճ- ճիւհէն Փարիստէն հարէքէթ պուլյուլմուլ պուլըղըղը հալտաթիսաթան տըր :

— Մեմուրիյէթի մախսուսէ իլէ Մըսըր ճանիպինտէ պուլունան Տարի շուրայի տա-

քէրի րէյիսի աթուֆէթու Օսման միշա հաղըթիլէրի, միւնհաթիլիւ միղաճ օլա- րագ, պիր միւտտէթ Խաթիստէրիյէտէ իգա- մէթտէն սօնրա, պու տէֆա Տէր սէատէթէ ալտէթ էյլէմիւլ տիր :

— Կէզէն հափթա Պրուտատան թարաֆը- մրգա եաղըղըղընա ֆէօրէ, յունիս 13 տէ ճիւլուսու հիւմայուն միւնասէպէթիյլէ պիւ- յիւք ղիյնէթ վէ շէնլիք մուգու պուլմուլ տուր • շէօյլէ քի, տէվլէթու միւթէսարըրֆ բաշա հաղըթիլէրինին էմր ու թէնպիլհէրի մուճիպինճէ, քիսաֆֆէյի խանէլէրին գաբու- լարը գանտիլէր վէ շիւէքլէր իլէ թէգին գըղընըղ, վէ քէզալիք շարըղ վէ պազարլար էնվայի թէգինաթ վէ ալիլիլէր իլէ տօնա- տըղըղընտան, շէհրի մէզպուր ատլթա կիճէ կիւնտիւզէ թահվիլ օլմուլ կիպի պիր հալի մէսէրիլէթալիւք քէսպ իթմիւլ տիր :

Իշայի միւշաթիլէյճ հաղըթիլէրի գօնա- ղընտա, մէճլիսի քէպիր աղալարընա պիր միւ- քէլլէթ ղիւթաթէթ քէշիտէ օրուստուղունտան, Հալարըն մէթէպի շախիրտանը, պէյաղ էլպիսէլէր կիլիսիլ օլուպ, վէ էլլէրիտէ շիւէքլէր իլէ միւլէյիէն մուլար թուլտուգ- լարը հալտէ, գանաղը մէզպուրա կիտիպ, շիւքրանիյէթ վէ ուպուտիյէթի միւթէ- զամիւն միւստիւր պէսթէլէր օգուլմուլար, վէ Խաթիշահմ պիւն եաշա՝ տուսընը նիտա վէ թէ քէրիլիլ իթմիւլէր տիր • վէ շախիր- տանը մէրգուման էսնայի րահտէ տախի օ- գուլարագ կիթաթիլէրինտէն, սատայի տիլ- քիւշալարը, բաշա հաղըթիլէրինին սէմի ա- լիլիլինէ վասըղ օլտուղտա, մէրգումանը թէշիլիք վէ թէրղիպ նիյէթի մէմուհէսիյ- լէ, մէճլիս աղալարը պէրապէր օլտուղլարը հալտէ, տայիրէ գաբուսունա գատար գարըղ կէլլէյէ թէնէպիլլէ իլէ, պիր շարնէք գա- տար ալագտա տուրմուլ, վէ շու վաճիպաթըն իճրա վէ էտասը ղըմընտա, իզհարը մէմու- նիյէթ իլլէմիւլ, վէ հաթթա ալտէթիլէրինի միւլէրիլէ գըղմագ միւրատիլլէ տախի, պէրա- պէրլէրինէ կիթմէք իւղըն իլէ նէֆէր գալ- վաս թայիլինին հիւմէթ պուլյուլմուլ տուր :

Հախիրտան գօնագտան ալտէթ իթտիլի- անտէ, բաշայի միւշաթիլէյճ հաղըթիլէրի տախի, ուզույի մէճլիս իլէ սօգաղա չըղըպ աղաճըգ պիրլիքտէ կիթտիրտէն սօնրա այ- ըրըմըղ, վէ Տէր թարաֆը քէշթ ու կիւզար իլէ, Տէր սընըֆ թէպանըն սայէյի Հաշա- նէտէ շաղ ու խէնտան օլտուղլարըն կէօղլէ- ըիլլէ կէօրմիւլ, վէ թէզալիստի էօմիլ իգ- պալի հաղըթի Ղիհաճպանի հաղըղընտալէ- պէրի տիհան օլմագտէ օլման տուա վէ սէ- նալէրի մա մէմուլնիյէն կիւլ իլլէմիւլ, վէ Սէտա—պաղը նամ մաշէլլէ թէշիլիլէրինտէ իսէ, պէզալիլ սուրէթտէ թէգին գըղըն- մըղ պուլունան Ուսուլմասիւրագ ընկերութիւն գաղնիսունտան, ֆիլէնըլէր աթըրըպ, վէ

մաշիլիլէր եաղըղարագ, իզհարը մէսէրիլէ գըղընմըղ տըր :

Հախիրտան տախի, քէզալիք մէզպիւր գաղնիսունտէն էօնիւնէ կէլիլիքտէ, մուլիգա- լար, ֆիլէնըլէր, վէ մաշիլիլալար իլէ դար- չըղանըպ, վէ շէքէրլալէր թէվլիլի իլէ իք- րամլար օլունմուլ տուր :

Հու ֆէրահպալիլ հալտաթիլի պիլլէ կէ- թիրէն մէթթուպտա, տէվլէթու Համաթի բաշա հաղըթիլէրինին հիւսնի իտտրէ վէ ա- տաթիլէրի հաղըղընտա, քէճալ մէրթէպի իզհարը թէշէքէլիլ տախի օլունմուլ տուր :

Հու միւնասէպէթ իլէ, սօրարըղ Պրու- տա էհալիսինէ քի, թարաֆը Սալթանաթ սիւնիյէտէն, մէթթէպին ինշա վէ քիւշատը իլլին իհսան պուլյուլուն 500 ատէտ լիւրայը ալտըղալ մը, նէ՝ օլտու, վէ նէ՝ Լարտըլար, աճալա սնու տախի թարաֆըղըղա պիլտիր- սէլէր իլի օլմալ մը :

— Սարնատան թարաֆըղըղա նաղըղըղ- ղընա կէօրէ, պու կիւնլէրտէ մաշէլլի մէզ- պուրուն Սիսակեան նամ ֆագըր իւլ հալ մէթթէպինէ իւշնէֆէր միւսաթիրլէր ղիյա- րէթ նիլլէթիլլէ թէշիլիլ ֆիթմիւլէր, վէ կէճ- րէք շախիրտան, վէ կէրէք հօճալարընա, պէրալիլ թէշիլիլ ճէաթըրտանէ պալիլիլէր հիւմէթ իթտիլէրտէն պաղագ, իլլէրուտէ տահա սայիր իլիլիլէր իտէճիլլէրին տախի վատ իլլէմիւլէր տիր :

Սիւմայիլէյճ միւսաթիրլէրտէն պիրիսի, խալիլիլ թիւճճարընտան Համըլիլէթիպէ- ֆիլիսիլատէ թէվլիլիլ պէյ օլուգա, տիլէրի իսէ լիսանը ֆրանսէվիտէ վէ թալանճատա վէրուլմաւա մալիլմաթը քիւմիլէսի տէր- քարա պուլունան Սիլմէֆէնտի նամ զաթ, վէ իւշիլնիլիս տախի թիւճճարտէն Գալ- սէրիլլէ Վէրըգ աղա Գաստպէտան իլիլ :

Սէտէնիլլէթ վէ ինսանիլլէթ նէզիլն- տէ, միլլէթէ վէ մէզէպէթ թէաթիլիլալիսն տա- լա իթիպար պուլամալալաղընը, էֆէնտիլի միւմայիլէյճէր տախի իսպաթ իլէ, էօյլէ պիր ֆագըր մէթթէպէ նագտէն իյանէ իթտիլ- լէրի շէօյլէ տուրսուն, ղիյարէթիլլէ թէնէպ- ղիւլ պուլյուլտուղլարը տախի մէտճ ու սէ- նայէ շայան պուլունտուղունտան, միլլէթի- միլ թարաֆընտան իզհարը թէշէքէլիլ իտէ- րիլ :

ԻշկէրԳալիլիլիլտէրի միլլէթալալարը, վէ Ս. Գանիլլէ վանքը վանահայր սըրաղանը տախի, միւմայիլէյճ էֆէնտիլիլ թարաֆըն- տան գուհուրա կէլլէն տուլյուլուն հիւ տէյիլ իսէ օնտա պիր տէրէճէսինէ մալիլ պուլուն- սա իտիլէր, 186 նիւմէրու Սարագատա պէյան իթտիլիլիլ Պէլլէյէսի մէթթէպինին էօյլէ պիր սէֆիլ հալտէ գալմալաճաղը շիւք- հէսիլ իտի :

Սարնատա պիր գաղնիստա Րում միլլէ- թիլիլէն օլարագ ալթընէֆէր քէսան օթու-

լուսալ իշխեմ իմ մէք տէ իբէն, հատտի իմ ի-
տալը թէ ճաւուղ իմ տիւրէրն տէն, հէր նա-
սըլ իսէ պէյնէրն տէ պիր միւնալաւ տըր
պուհուր իյլէ միշ, վէ պէշ նէֆէր ընֆիդ-
լէրի տիկէրնին թէ փէսինէ չուլանարագ,
նէտի նէրին տէն նարալաւ տըր տալընա
տախի պիր պիւնլը շիշէ ինտիրէրէր, անին տէ
հէլաքինի մուծիւ պ օլմուշար, վէ թուլմուշա-
րագ մահպէսէ իլլա գըլընմըշար տըր :

— Թէ հրանտան Լէվանտ հէրալտաւ նա-
գըլըրընա կէօրէ, օրատա վաղը թէ կէկրաֆ-
խանէ գարընտան պուլունան պիր գարու իւ-
ղէրն տէ պիր նաֆթա կէօրիւմիւշ, վէ ինն-
տէ տախի, « Գնկիլիլէրն թէ կէկրաֆ իտա-
րէսին տէր իւհտէ իմ մէլէրի, Հինտիսթան
կիպի, Լճէմիսթանը տախի պիր կիւն զապթ
իմ մէք նիյէ թի խէֆիլէրն տէն նէշէ իմ միշ
տիր » տէյի նաղըրըն իտուկի օլունմուշ տուր :

Մէք ըրիւր քէաղըտը նաղըրըն տէն քիւմ
օլունմուշ արանըրընտա, մէք ըրիւր թէ կէկ-
րաֆխանէնին էսկի խառնէմսին տէն պիր
() սմանը օլունմուշ անլաղըրըն, վէ 7 սէնէ
իշին մահպէսիյէ թիին հիւքմ օլունարագ
Պաղտատա կէօնտէրիլմիշ տիր :

— Համ վաղաքընտա զուհուրա կէլէն
ճիւնհալըրընա մէպնի, մէնֆիտէ վէ նախօտ
գաղընտա պուլունան քէաֆթէյի միւծրիմի-
նին, մէսէլա էսպագ Սայտա վալիսի Խուր-
շիւ բաշա, վէ միւրալայ թափիւր բաշա, վէ
Համ, վէ Պէյրուլթ, վէ մահալլի սայիւրէ
աղնիյաքընն աֆիւ շահանէյէ մաղհար պուլ-
ուլմալըրըն, շէյիս Լպտիւլ Գատէր էֆէն-
տի հաղընթէրի, Օւթըր հաղընթի ինայէթ-
տէրնա թարաֆընտան ընճա վէ նիյաղ իյ-
լէմէսի իւղէրնին, մուծիպինճէ աֆիւ ումուլի
ի հասն պուլուլմուշ տուր :

Հէյիսի միւշարիլէյ հաղընթէրի, կէլէն
չարլէմպիս կիւնիւ փարիսէ նօլճու օլմուշ
տուր :

— Պօնա վիւլթէթի մէք թուպճուլուղու,
զապթիյէ մէք թուպճուսու էսպագ իլլէթ-
լու թափիւր էֆէնտիյէ :

Լտալար զապթա մէմուրու Ինուֆ պէյ
էֆէնտիյէ, ըրիւթ պէյի սանիյէ սընթըր սա-
նիսի :

Համա գայիմադամըր, Տրամա գա-
լիմադամը էսպագ իլլէթլու Հապիպ բաշա-
յա թէ վիճիս պուլուլմուշ տուր :

— Մըրը վալիի վալէաշանը հաղընթէրնին
մայիթի ալիլէրն տէ պուլունան իւմէրայի
պահրիյէտէն Լպտիւլ Լաթիֆ բաշա, բէնճ-
շէմպիս կիւն Խսկէնտէրիյէտէ նօլճու օլմուշ
տուր :

— Իլլիւրտէ վէ Չանագ գալէսին տէ տախի գօ-
լէրա էսէրէրի կէօրիւլտիկիւ պէյնէլնա
սէօլլէմիշ իսէտէ, տալա տալը օլմալպ, վէ
Խսկէնտէրիյէտէն տախի տէֆ օլմալպա պու-
լունտուղու, զաղէթալարտա օլունմուշ տուր :

— Կէլէն ճիւմա իլլթէսի կիւնիւնտէն
պէրու, Տէր սէտտէթտէն չըգան կէմիլէ-
րէ, Գարանթինա նէգարէթի թէրաֆըն-
տան վէրիլէն թէգըրէրէրտէ, շու աթի-
տէթի քէլիմալթըն օլունտուղու, Ժուր-
նալտա օլունմուշ տուր : « Թէրսանէյի
ամիրէ հասթախանէսին տէ, Խաթէնտէրիյէ-
տէն կէլիլշ օլան պիր կէմիտէն չըգամ
թայիֆէրտէն, պիր գաշ քիշի գօլէրա
իլլէթին տէն վէֆաթ իմ միշ տիր » :

Թէրսանէյի ամիրէ խասթախանէսին տէ
վուգու պուլան մէք ըրիւր պիր գաշ վէֆի-
յաթ իւղէրնին, մէք ըրիւր խասթախանէտէ
պուլունան խասթալար () գ մէյտանը նաֆ
հալտալար վահալէ նաղլ իլլէ, չատըրըր
ալթընտա գայըրընտա պաշալարըտան պաշ-
գա, Խաթէնտէրիյէ, Իլլիւր վէ Թարապըն-
տան վարիտ օլան քէաֆթէյի սէֆինէր
տախի, զայլէթ տիգաթըր սուրէթտէ
թէֆթիշ օլունմագտէ տիրէր, վէ օն կիւ-
նէ գատար սայիւր պիր վուգուաթ կէօրիւլ-
մէտիկի թաղալարտէ, Խաթանպուլտան լը-
գան սէֆայինէ, իլլէթի մախուլէտէն սա-
լիմ օլունպարընը հալի թէգըրէրէ վէրի-
լէճէրմիշ :

— Պու պիր իքի հաթթա գարֆընտա
պիր գաշ նէֆէր Հայ գըղլարը իսլամիյ-
յէթի գապուլ իլլէ, պիրէր գօճայա վար-
տըրըրըն իշիտիլմիշ տիր :

— Պու կիւն ալաֆրանկա յուլիւ Է, նա-
նի Լմէրիգայի միւծթէմէնըն նէվի իւ-
թիլլալիյէթի պուլունտուղունտան, Տէր
սէտտէթտէ պուլունան քէաֆթէյի Լմէրի-
գա թէպալարը, Հիւնքիւր Խսկէնտէն
տէ իճրայի զիյնէթ իտէճէրէրի հալաթի-
սաթտան տուր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻԷ

Իլլթօպաճա պիւլիւր պիր հալաթիւ օլ-
մալպ, զաղէթալար պիր գաշ հաթթա
աթ իտըրըրընըն հիքնայիլէրիյէ սիւ-
թունլարընըն սուլտուրտուգտան, վէ շիւմ
տիրի աթլարըն իմրէրաթօրու մագամընտա
պուլունան Կլաթիաթէօր նամ աթըն սալթ
պիր պուհտա 100 պին ֆրանգ գաղանպ,
վէ քէնտույի սաթըն ալմագ իլլին 60 պին
լիրա թէրլէթ օլունտուղունտա պիւլտիրտի-
տէն սօնրա, շիւմի տախի, Ֆրանսա տօ-
նանմասըրյա Խնկիլիլ տօնանմասըն պիր-
լէշէրէր շէնլիլթէր իճրա, վէ զիյաֆէթլէր
քէշիտէ իտէճէրէրնին, վէ պուլ նիյէթ-
լէրլէ, թարաֆէյնտէն, պիր պիրինէ նիւ-
պէթ պիւլիւր հաղըրըրըր զուհուրա կէլ-
տիկինի խալէ մէք ըրիւր տօնանմալարա, Ֆր-
րանսա իմրէրաթօրու հաղընթէրիյէ Խն-
կիլիլ գրալիլաւը հաղընթէրնին տախի
կիտէրէր միւլաղաթ իտէճէրէրնին խապէր
վիլլէթտէ օլունպ, վէ Ֆրանսըր զաղէթա-

լարը իսէ, զիյաթէսիյէ բրէնա Խաթթէ-
օնլէնապլէրինին հագըրնտա լաղըրըրըր
իմ մէք տէ տիրէր :

Մէք ըրիւր տօնանմալարըն պիրլէշմէսին-
տէն պաշըճա մագաթա, իքի տէպլէթին
պիր պիրինէ քէնտի գուլվէյի պահրիյէ-
սինի կէօթէրմէք, վէ շու վէսիլէ իլլէ տա-
խի, միյանէլէրն տէ տէրքնար օլան միւ-
սաֆաթա պիր գաթ սահա թաղվի լէթ-
վիլմէքտէն իպարէթ օլունտուղունտան, տիւ-
վէլի սպիլիլ թարաֆլարընտան տախի գա-
պըրմանը պահրիյէտէն միւրէթթէպ պիրէր
գօմիսիյօն իրալինին մաթլուպի խուսուսու
թէսալվուր օլունմուշ, վէ հաթթա շու
թէսալվուր էվլէլա Լաթթիւրա տէվլէթի-
նէ թէպըրիլ օլունտուգտա, գապուլինէ
րույի ըրգա կէօթէրիլտիյի անլաղըրըն,
վէ Խաթանա իլլէ Խաթալա տէվլէթլէրի
թարաֆլարընտան տախի պիրէր գօմիսիօն
կէօնտէրիլէճէկի միսիլու, Տէվլէթի ալի-
յէնին թահսիլ նիյէթիլլէ օլունտապը-
լունան զապթանը պահրիյէսինին տախի
մէք ըրիւր տօնանմալարը կէօրմէք իւղէրա-
ղիմէթ իտէճէրէրի հալաթիսաթը, զաղէ-
թալարտա օլունմուշ տուր :

— Խիւ Խօրգ Հէրալտ նամ Լմէրիգա
զաղէթալարտա շու աթիտէթի շայանը տիգ-
գաթ հալաթիսիլէր նէշը օլունմուշ տուր :

Իլլիսի ճիւմհուր թարաֆընտան, Հա-
վանայա իլլթիճա իմ միշ օլան Սթօնվիլ
Ղէգըն նամ Գօնֆէտէ կէրին սէֆինէյի
հարպիյէտինին, Խաթանա տէվլէթինտէն,
քէնտիլէրէ թէսիլմ օլունմասըր բէսմէն
մաթլուպ օլունմուշ տուր :

Լմէրիգա հիւքիւմէթի, Խնկիլիլթէրա տա
իմալ օլունան Գօնֆէտէրէրէր զուրսան
կէմիլէրի երգիւնտէն Գէտէրէրէրն թի-
ճարէթինճէ կէլէն գարար վէ զիյանա պէ-
տէլ, Խնկիլիլ տէվլէթինտէն մաթլուպ
իլլէտիյի թաղմիւթտան տալա վաղ կէլ-
մէտիքտէն պաշգա, մրգատարընը տախի թէն-
զիլ իմ մէքէճէյինի պէյանէյլէմիշ տիր :

Վէ տիւվէլի էճնէպիյէտէն օլան մաթ-
լուպաթըր մէքպուրէ վիճուտէ կէթիլիլմ-
սի զըմննտա, հաղըրտա պուլունան տա-
քիլին քէաֆի իտուկի պէյան օլունմուշ
տուր : Պուլարտանտա գաթիւնաղար, Ֆր-
րանսա իմրէրաթօրու Լաթթիւր հաղընթ-
լէրինէ տախի, Լմէրիգա հիւքիւմէթի
թարաֆընտան, բէսմէն պիր խապէր
կէօնտէրիլէրէր, պուլունտան պէյլէ Մէք-
սիպայա եէնիտէն ապէր կէօնտէրմէ-
տիքտէն պաշգա, գաթէն օրատա պուլու-
նան Ֆրանսըր ապէրլէրինին տախի կէրի
չաղըրըրմալարը թէթլիլ, վէ Մէքսիգա է-
հալսինին հիւքիւմէթի միւլաթաղիլէ նա-
խօտ ճիւմհուրիյէթ տուրէթինի գապուլ
իտիպ իմ մէքտի խուսուսուտա տէրպէսթ
պըրադըրմասընըն վաճիպէտէն իտուկի
խապէր վէրիլմիշ տիր :

Նիւ Եօրգ Էրաւորն պու հաւատիս-
լէրինտէ եանլը վէ եախօտ միւսալազա
պուլունմատրը հաւտէ, Լաւրիգա ճիւմ-
հուրիյէթի իլէ, Խարանկա, Խնկիթէրա-
վէ Գրանսա տէվլէթլէրի պէյնիտէ, եա-
զընտա պիր պօղուշուգլուգ վուգուա կէլէ-
ճէյի իհթիմալի գաւիտէն տիր :

— Նիւ Եօրգտան յունիս 23 թարիսլէ
կէլէն պիր թէլէկրափա նազարէն, Լաւ-
րիգա ճիւմհուրու խարիճիյէ վէթիյի Ս-
Սիւարտ, շու իլանը բէմիյի նէշը իթտիր-
միշ տիր : « մատամ քի լօրա ճօհն իւ-
սըլ, Գօնֆէտէրէլէրին գուրսան կէմիլէրի
հազարնտա լազըրնը իթտիկիտէ, Էսէրի
թասահուպ կէօթէրմիշ տիր, տիւթ տիրքի
պուլունտան սօնրա, պիրիմ պէյլիք կէմիլէրիմի-
զին Խնկիլիգ պէյլիք կէմիլէրինի սէլամյա-
մատրգտան պաշգա, հէր գանդի աւելլէթին
սանճազընը թաշըր իսէ թաշտըն, Գօն-
ֆէտէրէլէրին գուրսան կէմիլէրինի տախի
զապթ իթմէյէ հազգ վէ սալահիյիթի
օլաճագ տըր : »

— Վէնթուքի էյալէթինտէ, Էսիրիյի
լաղվի խուսուսու, հէնուգ բէմիյի թանըլ-
մըլ օլմատըղընտան, խուսուսու մէգլու-
րուն թատիրգինէ չալըլմագտէ իմիշ :

— Գօնֆէտէրէլէրին բէյիսի օլան Ս-
Նէֆէրսն Տէյիլիսի մուհաթէմիսի հէ-
նուգ պիթմէմիշ օլուպ, քեաֆթէյի քեա-
ղաւարը արանըլմագտա իմիշ :

— Գօնֆէտէրէլէրին ասհապը սէթլէթ-
լէրինին հէման քեաֆթէյի տիւշարը ֆագըր
հալ օլտուգլարընտան, հէր ճիհթլէլէրի
լաւրէթ վէ մուգլիյի հիւթ իթմէյէ պաշ-
լամըլ տըր : Երապար իսէ սահպլէրի իլէն
իլէմէք իթմէյէյի, վէ քէնտի մալլէրի
օլարագ հէնուգ թօրքաղարը տախի պու-
լունմատրընտան, կիթտիքճէ թէպլէլի-
յէ վէ սէֆալէթի տիւշաթտէ իմիշէր :

— Գրանսա իմբէրաթօրու հազըթլէրի-
նին Նէգալիթտէ սէյահաթը Էսնասընտա,
իմբէրաթօրիչա հազըթլէրի 40 կիւն վէ-
քեալէթ իտէրէք տիւմնի իտարէյի ետի-
նէ ալըլ օլտուգլունտան, պու կիւնլէրտէ
փարիտէ Գաթէ Խաթէի իսմիյի, իմբէ-
րաթօրիչայի միւշարիլէյիսնըն իտարէյի
ալէյիսնտէ թօհաթ սէյլէյիլէրի իլէ տօ-
լու պիր բիսալէ նէշը իտիլիկի, վէ շու
բիսալէնին նէշընի մուճիպ, բընս Լաթօ-
լէօն տուր տէյի սույի զանն օլունտուղը
ղազթալարտա օգուլմուշ տուր :

— Լէհիլէր թարաֆընտան, Իուսիս իմ-
բէրաթօրու հազըթլէրի մախտուլի միւթէ-
վէֆա կրան տիւք Լիգօլանըն վէֆաթընտան
տօլար, միւշարիլէյի հազըթլէրինէ պիր
գըթա թաղիյիթնամէ թագտիմ գըլընտը-
ղը զաղէթալարտա օգուլմուշ օլուպ, վէ օլ
պապտէ իմբէրաթօրը միւշարիլէյի թարա-
ֆընտան վէրիլէն ճէլապ տիգգաթէ շայան

պուլունտուղունտան, Նէրիտէտէն ալարագ
պէյան իտէրիլ :

« Իուսիս տէվլէթինին զիրի թէտարու-
ֆունտա օլան Լէհիլէրին էհալիս, տէվլէ-
թի միւշարիլէյիսնըն վէլիի տհաթըն վուգու-
վէ ֆաթընտան տօլար պէյանը թէսթիլէ
իճրալի թաղիյիթի միւթէլաթիին պիր մէմէ
հուր վարագա թանդիմ իտիպ, ինթիլապ
իլէտիլէրի ճէնտ նէֆէր քէսան իլէ, իմբէ-
րաթօրա իրաւ վէ թագտիմ իթմիշէր, վէ
պու սրտատա վարագայի մէգլէրէտէ իրաւ
իլէտիլէրի սէօլէր վէլիի ահաթ միւշարիլէյի-
հին վէֆաթընտան տօլար, իմբէրաթօրու
միւշարիլէյիսնէ պիթթապի արղ օլան հիւղն
ու քէտէրի թախիլիք պատի օլմուշ, վէ
պուլունտան պէյլէ կէլէնտէ իլէտիլէրի
հարաթէթը զայրի լայիգատա պուլունմալա-
ճագլարը մէմուլու գալի պուլունտուղու իթ-
պի, Էկէրի հինի ճիւլունտուտա իրաւ իթմիշ
օլտուղու սէօլէրի սէմի գապուլ իլէ տիւթ-
միշ օլալար իտի, օ քէյիթիլէթի միւթէլէթ
տախի վուգու պուլունմալար, պիհուտէ պու գա-
տար գան տէօթիլմիւշ օլմալաճագը ալիքտար
իտի : »

« Չիւնթի, քէնտուսի հէր ճիւն թէպա-
ասընը աշուրի սէվէր իտէտէ, միլթիին միւգա-
սէմէ իթտիրմէկէտէ հիշ պիր վագըթտա մու-
վաֆագաթ իտէմէյի, շիմիլիք վէլիի ահաթ
տախի, թէմամիլէ քէնտի բալիթիպասընտա
պուլունմալագ օլուր իսէ, բէք չօգ մէշագ-
գաթտան գուրթուլմուշ օլաճագ տըր մաէ-
լիսնտէ պիր նուլթ իրաւ իլէմիշտիր : »

— Ելէն մայիս այընըն օն պէլինտէ Լա-
րօպանըն շիմալ թարաֆլարընտա շիտէթ-
լիճէ ֆուրթունալար վուգու պուլունտուղունտան,
պահըր Պալթիլտէ, վէ Լիւմանա, Տանի-
մարգա, վէ Խնկիլթէրա սէվահիլէրինտէ,
խալիճէ կէմի վէ ճան զայաթըր գուհուրա
կէլիթտէն պաշգա, եալընըլ Խնկիլթէրն օ-
լարագ, Էլիտէն միւթէլաթուգ սէֆիլէթի իլէ
պիր չօգ տա ճան վէ մալլէրին թէլէթ օլտու-
ղու, Խնկիլիլ զաղէթալարը հալթաթիսաթըն-
տան տըր :

— Լաւրիգայի ճէնուպիին ասհապը սէր-
վէթի վէ աղնիկասընտան օլան մէհուր տօն
Իհթիլ Բանտամա նամ սարաֆըն, Իհթիլ
հիւթիլթի փալիթալթը օլան Լիւմա շէհ-
րինտէ վէֆաթ իթտիլիլէ 400 միլիօն իրաւ
վարիլէթի չօգտըրը, Լաւրիգա զաղէթալա-
րընտա միւթէլաթուն տըր :

— Լիւթթիա տէվլէթինին քեաֆթէյի
տիլունտաթը մէվճուտէսի 2601 միլիօն ֆի-
րինէ պալիլ օլուպ, պուլունտան թէսթիլէսինէ
թախիս օլունտան գալիսթնուլ մախտուտէն
նէշընլէթիլի մալլիլմաթա նազարէն իսէ, բէս
իւլ մալտէն տախի թէլէթիյի իթմէք իլէն,
սէնէվի 116 միլիօն ֆիլթիլէ իհթիլաթը օլ-
տուղու, վէ 1863 տէն 1864 ղեկաթմիլի

ղալթիլինէ տէկիմ տիլունտաթը մէգլէրէ-
տէն ետաի պուլունտա միլիօնուն թէլէթիյի օ-
լունտուղու տալալթիլէ տըր :

— Նարանսա իմբէրաթօրու հազըթլէրի-
նին սըհէթի պէտէնիլիլէթի բէք եէրին-
տէ օլմատըղընտան, չօգ տէֆա նամիլաճ-
ըրը թէվաթուր պալմապտա օլտուղու
կիլի, պու կիւնլէրտէ տախի օլմուլիլ
իսէտէ, զանն իտէրիլ քի եէնի պիր շէ-
օլմալըպ, իլա հէր վագըթի հալլէնին
ճիւլիճէ քէսպի շիտէթ իթմէլինտէն ի-
պարէթ օլմալը ալըր, նասըլ քի, պաշգա
սէնէլէր միսիլու, պու կիւնլէրտէ տախի
Վիլի սուլարընա կիտէրէք 40 կիւն գապար
գալաճագը հալթաթիսաթտան տըր :

— Իհթիլ Լաթօլէօն ճէնանլէրինին Իլ-
վիլէրէ կիտիլ պատէլին օրատա իղալթ
իտէճէյի, վէ պիր բիլսալթի նաղարէն, Չիւ-
վէ շիւտ սէվահիլէթ պիր սէյիսաթա-
լըրմագ նիլթիլինտէ իտէտէ, զայըն բէ-
տէրի օլան Լիւթիլա գըալը հազըթլէրիլ-
նին բուլի բիլա կէօթէրմէյիճէկի, վէ
գըալը միւշարիլէյի թարաֆընտան փարիսի
պիր զաթըր մուաղգամ իրաւլիլէ, իմբէ-
րաթօր հազըթլէրիլէ բընսի միւշարի-
լէյիսն պալըլմալընա չալըլտըրլաճագը,
վէ բընսի միւշարիլէյիսն, փարիստէ պու-
լունտան սէրայընը սաթաճաղընը, վէ սա-
լըն ալմագ իթմէյիլէրին, քէհասը-
նա միւրաճաթ իթմէլէրինի իլան իթտիր-
մէսի իլգէրինէ, կէլէն հալթիլ քիմ օլ-
տուղու նա մալլիլ օլան պիր ատամըն
պիլգաթ իտիլ պէնտիլիլէ կէօթիլիլալ,
վէ բագարըղա կիլիլէրէք սէրայը մէգլէ-
րու ալըպ ագճէլինի սայաղընը, վէ պու-
ղըլարա նաղարէն, մէպուլմա շախսըն պիլ-
ղաթ իմբէրաթօր հազըթլէրի թարաֆըն-
տան կէօնտէրիլիլ օլմալը շիւհէլինին
շուտ պուլունտա, վէ տիլիլէրին գըլաթըն-
ճա իսէ, Խնկիլիլ ալիլ յասընտան պիրի-
սի իտուկի, զաղէթալարտա կէօթիլմիւշ
տիր :

— Լօնտրատա պու տէֆա Լարիպալի
իսմինէ քիլլիլթիլթու կէօնիլլիլա տալիլ
եաղըլարագ Լիւթալայա կէօնտէրիլթէթտէ
օլուպ, հալ պու քի պիր եէրտէ պիր ֆէ-
սատ պէլարէթի օլմատըղընտան պուլունտան
սէպէպէ մէպին, վէ քիլիլ թարաֆընտան
թահրիլ օլունտուղու, բօլիլ մէլմուրարը
թարաֆընտան զիլատէ տիգգաթ իլէ արա-
նըլմագտէ իտուկի հալթաթիսաթտան տըր :

— Մէգալիգօտան վաթիտ օլան հալթաթի-
սաթալիլիլէրի, ճիւմհուրու սապըր սէր-
կէրտէլէրինտէն Լիլիլթիլ նամ քէսին տիլ-
ու կիլիլթիլ օլունտուղունտան, պէյան իթ-
մէթտէ տիրլէր :